

Karma Yöntemler Araştırmasının Tasarlanması, Uygulanması ve Raporlanması

Dr. Öğretim Üyesi Zeynep Kurnaz
Karabük Üniversitesi
Sosyoloji Bölümü

KARMA YÖNTEMLER NEDİR?

Karma yöntem araştırmaları, araştırmacının araştırma problemlerini anlamak için hem **nicel verileri** (kapalı uçlu) hem de **nitel verileri** (açık uçlu) topladığı iki veri setini birbiriyle bütünleştirdiği ve daha sonra bu iki veri setini bütünleştirmenin avantajlarını kullanarak sonuçlar çıkardığı, sağlık, sosyal ve davranış bilimleri alanında kullanılan bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlanır.

Bu yaklaşımı temel varsayımı, araştırmacının istatistik ilimleri (nicel veriler), öyküler ve kişisel deneyimlerle (nitel veriler) birleştirmesinin, araştırma problemini daha iyi anlamak için bu yöntemlerden herhangi birini yalnız başına kullanmaya kıyasla daha fazla avantajlı olacağıdır.

Araştırma Sorusunun Önemi

Verinin Anlamı ve Önemi

Gerekçelendirme, Nedenini Açıklama

- Çeşitleme
- Dengeleme
- Başlatma
- Genişletme
- Geliştirme - İyileştirme
- Tamamlayıcılık
- Farklı araştırma soruları
- Beklenmedik sonuçlar
- Araç geliştirme
- Örneklemeye
- Güvenilirlik
- Bağlam
- Teyit
- Görüş çeşitliliği

*Eş
Zamanlı/Birleştirme
(Çeşitleme)*

Açıklayıcı Sıralı

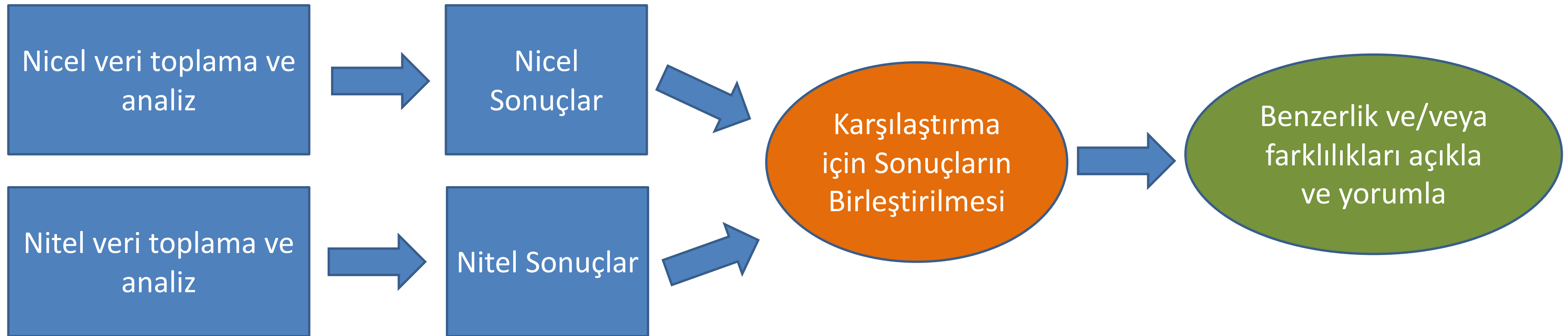
Keşfedici Sıralı

Eş Zamanlı/Birleştirme (Çeşitleme) Karma Yöntemler

Aynı olayı incelenmek için nitel ve nicel verilerin aynı ve fakat bağımsız olarak kullanılmasıdır.

Birbirine yakın ya da tutarlı sonuçların varlığını test etme görüşü hâkimdir.

Nitel sonuçlar nicel sonuçları ne ölçüde doğrulamaktadır?

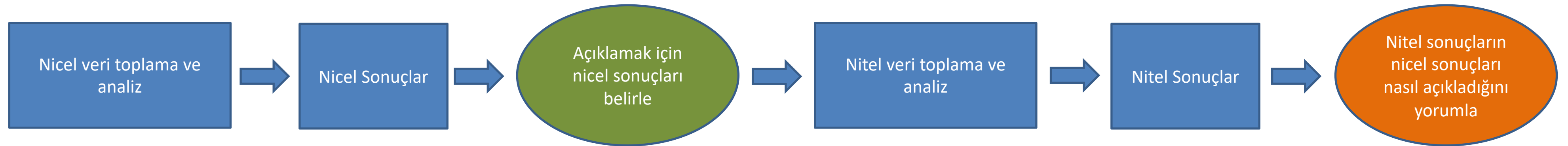

Açıklayıcı Sıralı Karma Yöntemler

Birinci aşamada nicel veri topladığı, bulguları analiz ettiği ve daha sonra bulguları kullanarak ikinci aşamayı oluşturduğu iki proje aşamasından oluşmaktadır.

İkinci aşama, birinci aşamanın (nicel) sonuçlarının takip edilmesiyle gerçekleşir. Araştırmacı, nitel sonuçların ilk aşamadaki nicel sonuçların açıklanmasına nasıl yardımcı olduğunu yorumlar.

Nitel veriler nicel sonuçları nasıl açıklamaktadır?

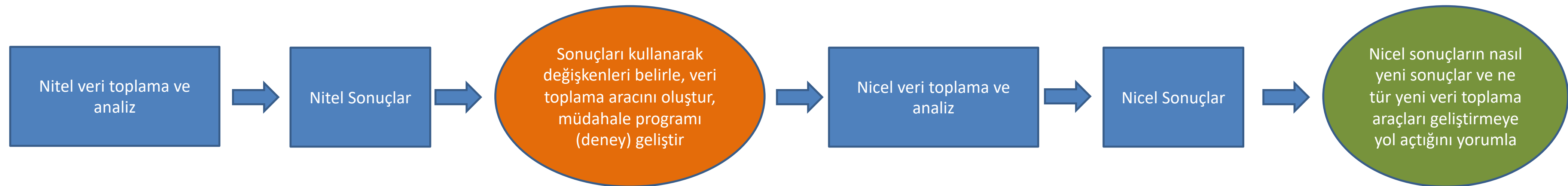

Keşfedici Sıralı Karma Yöntemler

Eğer açıklayıcı sıralı karma yöntem yaklaşımı aksine ilk olarak nitel aşamayla başlanır ve nicel yaklaşımla devam edilirse bu desen keşfedici sıralı karma yöntem olur.

Keşfedici sıralı karma yöntemler, araştırmacının nitel verileri keşfetmekle başladığı daha sonra ise bu bulguları nicel araştırma boyutunda kullanıldığı bir desendir.

Nitel bulgular ne ölçüde özel bir örnekleme genellenebilir?

Ağırlık, Önem, Öncelik

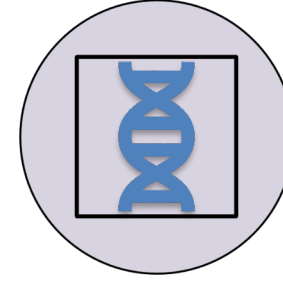
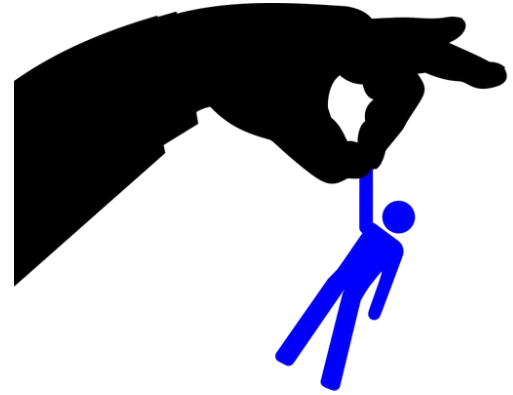

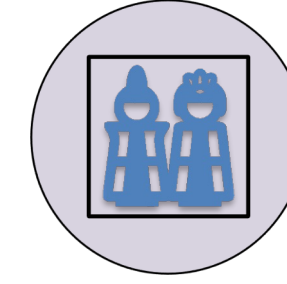
Örnekleme Seçimi

Olasılıklı
Örnekleme

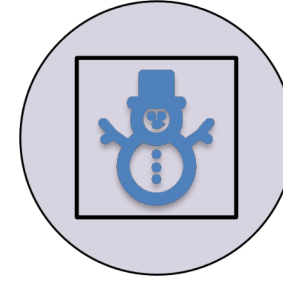
Olasılıklı
Olmayan
Örnekleme

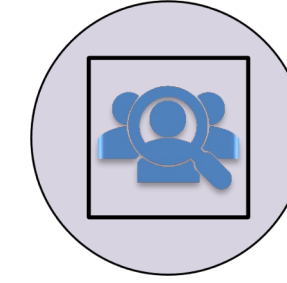
Gelişigüzel Örnekleme
(Haphazard Sampling)

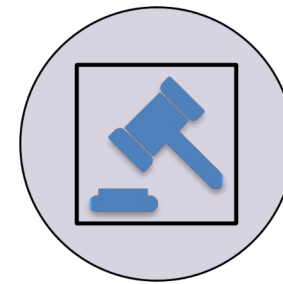
Kota Örnekleme (Qouta
Sampling)

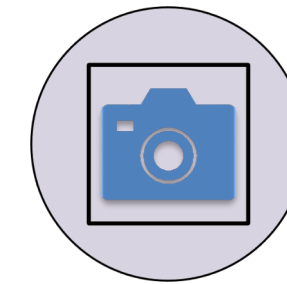
Kartopu Örnekleme
(Snowball Sampling)

Amaçsal/Yargısal/Güdü
mlü Örnekleme
(Judgement Sampling)

Yakalama-Yeniden
Yakalama Örnekleme
(Capture-Recapture
Sampling)

Dilim Örnekleme (Chunk
Sampling)

Birleştirme Eşzamanlı Dersende Örneklem Seçimi

Örneklem aynı evrenden seçilmelidir?

Bir sorunun cevabı: Evet!

Yani ideal olan örneklemin aynı evrenden seçilmesidir. Ancak bazı durumlarda karma yöntem araştırmacıları her bir örneklem için farklı evren parametresi tercih edebilir.

(Örneğin nicel kısımda verileri hastane yöneticilerinden toplarken, nitel verileri sağlık hizmeti veren personelden toplamak)

Eğer birleştirme deseninin amacı farklı grupların bakış açılarını karşılaştırmak ise farklı gruplardan veri toplamak işe yarayabilir.

Eğer amaç bir yolla elde edilen veriyi diğer yolla doğrulamak ise aynı bireylerden veri toplamak gerekir.

Açıklayıcı Ardaşık Dersende Örneklem Seçimi

Örneklem aynı evrenden seçilmelidir?

Bir sorunun cevabı: Evet!

Eğer çalışmada amaç nicel kısımdan elde edilen sonuçları açıklamak ise bu durumda Elbette nitel kısım için örneklemin nicel kısma katılan bireylerden seçilmesi gerekir.

Bu yüzden nitel kısma ait örneklem nicel kısma katılan örneklemin bir alt kümesi gibi olacaktır.

Keşfedici Sıralı Dersende Örneklem Seçimi

Eğer son aşamada nicel araştırmanın amacı ilk aşamada nitel kısımda elde edilen bulguların büyük bir örnekleme genellenmesi ise, bu durumda veri toplamanın aynı örneklemi içermesi veya en azından örneklemin bir kısmının aynı olmasını gerektirir.

Eğer nicel kısmın amacı genellemeden öte yeni bir test, ölçek, araç veya yöntem geliştirmek ise bu durumda nitel ve nicel kısımlar için örneklem için en azından bir kısmının aynı kişilerden olması zorunluluğu gerekmez. Bu durumda örneklem büyüklükleri farklı olabileceği gibi aynı evrenden seçilmiş olsalar bile aynı bireyler olmayabilirler.

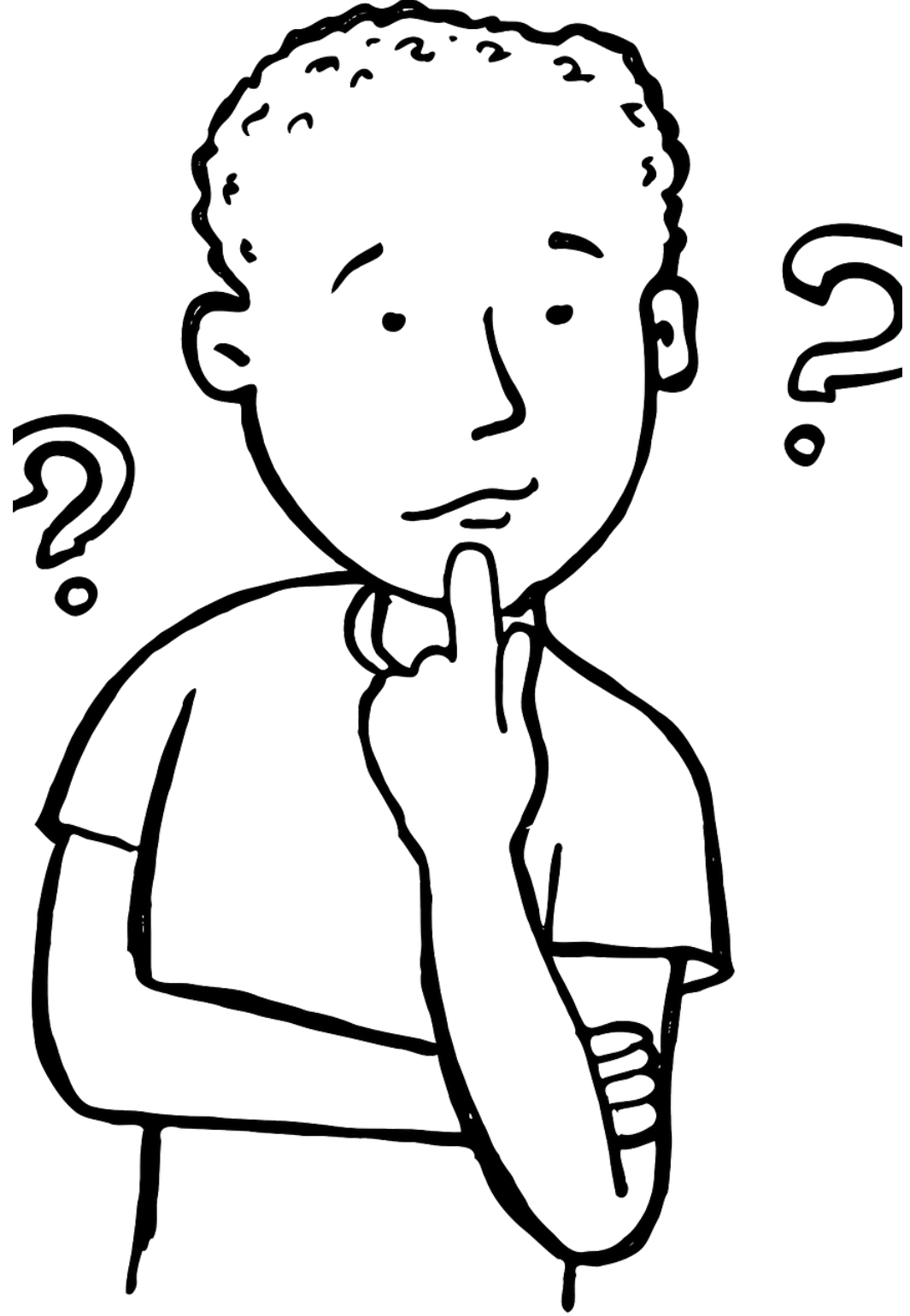
Nitel ve Nicel Arasında Kurulan Bağ

Araştırmacının Sınırlılıkları

- Enerji
- Zaman
- Mali imkanlar
- Kişisel kısıtlar
- Araştırma ekibi

Soru & Cevap
